

And this woman since she has – קול איתרע לה רובא – no supportive public awareness, her majority status is flawed.

OVERVIEW

The גמרא teaches us that beside that רוב נשים בתולות נישאות; there is also רוב קול, then the רוב הנישאת בתולה יש לה קול is flawed; we can no longer assume that she was נישאת as a בתולה. It is the assumption of תוספות that if there is no קול, it is considered as if רוב הנישאת בתולה יש לה is nonexistent. The opposing רוב נשים בתולות נישאות קול cancels out the רוב נשים בתולות נישאות. Therefore if there is no קול, two עדים are required to establish her as a בתולה.

תוספות asks:

תימה דתנן בפירקין (לקמן כח,א) אלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקטנותן¹ -

It is astounding! For we have learnt in a משנה in this פרק, ‘these people are believed to testify in their adulthood what they saw in their childhood’. The משנה enumerates:

זכורני בפלונית שיצאה בהינומא וראשה פרוע -

‘I remember that woman who appeared (at her marriage ceremony) with a הינומא and uncovered hair’; indicating that she was a בתולה. This concludes the quote from the משנה.

וקאמר בגמרא מאי טעמא -

And the גמרא comments; what is the reason that he is believed to testify in this instance. He was only a קטן when he observed it, and a קטן is פסול לעדות. The גמרא there explains –

כיון דרוב נשים בתולות נישאות גילוי מילתא בעלמא הוא -

Since most women get married as בתולות, therefore when he testifies that she was a בתולה it is not considered an actual testimony, but rather **it is merely revealing something** that is evident anyway.²

This concludes the quote from the גמרא. תוספות continues with the question:

והשתא היכי מיירי -

And now let us consider, what occurred in that משנה? –

---

¹ The גמרא there qualifies this ruling that it is necessary that another person, who saw it as an adult, testify with him.

² The reason for the necessity of testimony at all, will become apparent later in this תוספות.

אם יש לה קול למה צריך שום עדות לרב³ ניזל בתר רובא כדפריך הכא -
if there is public awareness that she was a בתולה why is any testimony
required at all according to רב; let us follow the majority, as the גמרא
asks here; that since there is a רוב, no עדות is required –

ואי אין לה קול אם כן איתרע לה רובא ויצטרך שני עדים כשרים -
And if there is no קול that she was a בתולה; if that is true, then her רוב is
flawed and two עדים כשרים should be required to testify that she is a בתולה;⁴
not merely those who saw בקטנות, and are not עדים כשרים.⁵

anticipates a possible solution, and refutes it:

וכי תימא דכשמעיד הוא שראה בקוטנו ואחר עמו חשבינן קול -
And if you will claim that the reason it is not רובה לה, **איתרע לה רובה, is that when he**
testifies what he saw as a minor, and another adult (who observed it as an
adult) testifies **with him; this testimony itself is considered a קול**. Therefore
his testimony (together with another adult) fulfills the requirement of creating a קול. Once
there is a קול, she collects her full כתובה, on account of the רוב. Their testimony created
the קול; there is no רובה לה.

rejects this idea that the testimony of these two alone can create a קול:

הא פריך הכא סהדי שקרי נינהו⁶ -
for the גמרא here challenges the idea that two עדים are to be believed when
there is no קול, by arguing **these** (two who testify) **are false witnesses**. We
derive from this גמרא that if there is no external קול, then even if two עדים כשרים testify
that she was a בתולה, they cannot create a קול.⁷ Certainly there, where one עד was not עד
כשר, since he was בקטנותו ראה, then certainly they cannot create a קול. The question remains: If
they cannot create a קול, it becomes איתרע לה רובה, and two עדים כשרים should be required.

answers:

ויש לומר דרוב נשים בתולות נישאות עדיף מרוב נשים הנישאות בתולות יש לה קול -
And one can say that the fact that **most women are married as בתולות; this**
רוב is superior to the fact that **most women who marry as בתולות have a**

³ רב. Tosfos is maintaining what he previously stated (ד"ה כיון), that this discussion is (only) according to רב.

⁴ The רוב of נשים בתולות נישאות is flawed by the fact that there is no קול, which is an opposing רוב. Our Tosfos assumes that the two contradictory רובs cancel out each other. See 'Overview'.

⁵ This is seemingly what our משנה is teaching us; that if there is no קול, then עדים כשרים are required.

⁶ This charge was made when the גמרא assumed that כל הנישאות בתולות יש לה קול. See 'Thinking it over' # 1.

⁷ If two עדים are sufficient to create a קול, then why are they considered שקרי סהדי; there is a קול. The עדים themselves are the קול. See, רש"י ד"ה כי, where he states that if יש לה קול then היו יודעים.

⁸ רוב. The former רוב is superior to the latter רוב. קול.

וכי אין לה קול לא יתרע כל כך רוב דבתולות נישאות -

And therefore even if this particular woman has no קול that she was married as a בתולה, nevertheless **the רוב of בתולות נישאות will not be that much flawed**, to the extent –

שלא יועיל עדות דראה בקוטנו ואחר עמו:

That the testimony of what he saw בקוטנו together with another's testimony should not be sufficient to establish her as a בתולה.

Tosfos still maintains his previous conviction that (even) two עדים alone do not create a קול. Therefore in the case of ראו בקטנות, there was no קול. However according to the מסקנא of the גמרא it is only קול יש לה קול, רוב הנישאת בתולות יש לה קול, not all הנישאות בתולות have a קול. If the two majorities of נישאות בתולות יש להן קול and נישאות בתולות (קול) then they would cancel out each other and two עדים כשרים would be required (as it seems from our משנה). However Tosfos teaches us that they are not equal. The רוב of נישאות בתולות is superior to the רוב of קול יש להן קול. Therefore even if there is no קול, we do not assume that they cancel out each other completely; it is merely that the רוב of נישאות בתולות is only slightly flawed. To remedy this minor flaw and to substantiate the נישאות בתולות, רוב נשים בתולות נישאות, it is sufficient to have one עד who was בקטנותו ראה together with another עד, to establish her as a בתולה.

SUMMARY

הנישאות בתולה יש לה קול רוב of נשים בתולות נישאות is superior to the רוב of קול יש לה קול. If there is no קול, there is only a minor ריעותא in נישאות נישאות. This ריעותא can be remedied if there is an עד who saw בקטנותו together with an עד יצאה בהינמא וכו' that she was כשר.

THINKING IT OVER

1. The Tosfos proved from the statement הני סהדי שקרי נינהו, that עדים alone cannot make a קול.⁹ Perhaps we can question this premise. The גמרא stated this when we assumed that כל הנישאת בתולה יש לה קול. How do we know that this is valid according to the מסקנא that merely קול יש לה קול? Perhaps even two עדים alone can make a קול (even if one of them was ראה בקטנותו)?

⁸ See, 'Thinking it over' # 2.

⁹ See footnote # 6.

2. How are we to understand the superiority of one רוב over the other?¹⁰ Is it a matter of percentages, that one רוב has a greater percentage than the other; or is there another way to explain the superiority of one רוב over the other?¹¹
3. If we maintain אין הולכין בממון אחר הרוב, what would be the דין if one of the two עדים was testifying בקטנותו מה שראה, does she collect her כתובה?

---

¹⁰ See footnote # 8.

¹¹ See: חידושי בתרא אות ר'.